

BONENVLIEG (*Delia platura*)

B. Vervisch ¹

Inhoud

1	Levenswijze.....	1
2	Schadebeeld.....	1
3	Waar kan de bonenvlieg voorkomen?.....	1
4	Bestrijding.....	2

1 Levenswijze

De bonenvlieg kan **verschillende generaties per jaar** hebben zolang de omstandigheden het toelaten, volgens sommige bronnen tot meer dan 6 generaties.

Aantastingen van de bonenvlieg kunnen voorkomen in **vroege herfstzaai van tarwe volgend op vroege rooi van bieten of cichorei, waarbij de bladresten gedurende meerdere dagen met mooi weer op het veld blijven liggen en verrotten**. Het verrottingsproces trekt namelijk de bonenvlieg aan. De eileg gebeurt namelijk op de zwaden bladresten die aan het verrotten zijn, waarmee de larven zich vervolgens voeden. Indien de oogst gevolgd wordt door mooi weer, kan de eileg zeer omvangrijk zijn.

De vastgestelde aanvallen van de bonenvlieg in tarwe verlopen telkens volgens hetzelfde scenario:

- **Vroege oogst** van bieten, cichorei of bepaalde groenten die veel gewasresten nalaten op de bodem
- **Mooi weer gedurende enkele dagen**, zodat de bonenvlieg overvloedig eitjes kan leggen in deze gewasresten
- **Gezaaide tarwe wordt aangevallen vanaf de kieming door de larven** van de bonenvlieg

2 Schadebeeld

De larven vreten de **kiemende zaden** aan, waardoor er geen opkomst is van de tarwe. Daarnaast kunnen ook **jonge kiemplanten** aangevallen worden. De larven dringen namelijk de plant binnen juist boven het uitstoelingsplateau en vreten het hart van het kiemplantje aan. Dit brengt vervolgens een **vergeling van het jongste blad** teweeg, **waarna de kiemplant sterft**. Op het veld is de schade waar te nemen in stroken waar het meest gewasresten voorkwamen.

In de akkerbouwteelten is de bonenvlieg vooral gekend voor de aangerichte schade bij vroeg gezaaide granen. Schade kan echter ook optreden in de lente, wanneer een laatste snede raai gras gevolgd wordt door de zaai van maïs. Hierbij kunnen de larven van de bonenvlieg, die hun ontwikkeling startten in het raai gras, ook maïs aantasten.

3 Waar kan de bonenvlieg voorkomen?

De bonenvlieg kan zich ontwikkelen en schade veroorzaken op verschillende waardplanten, hoofdzakelijk in diverse groenten. Zeer geschikt zijn gewassen waarvan na de oogst de grond bedekt is met bladeren. Dit is onder meer het geval bij bieten, cichorei en bepaalde groenten. De bonenvlieg kan zich zeer snel naar dergelijk aantrekkelijke percelen begeven en overvloedig eitjes leggen, tot honderden eitjes per wijfje.

¹ Inagro vzw, afdeling Akkerbouw, Rumbeke-Beitem

4 Bestrijding

Om het risico op bonenvlieg te berekenen is het aan te raden **bladeren en gewasresten** van bieten en cichorei onmiddellijk **onder te werken** wanneer vroeg geoogst werd. **En dit zeker als er mooi weer voorspeld wordt volgend op de oogst.**

Wanneer de eileg reeds gebeurd is vóór het onderwerken van de bladeren, bijvoorbeeld bij vroege rooi van bieten gevolgd door enkele dagen met mooi weer, heeft het **onderwerken van de bladeren geen effect** meer. De jonge larven zijn dan reeds aanwezig en kunnen de tarwe die zal gezaaid worden vernietigen, zodat er zelfs geen opkomst kan zijn van de tarwe. In dit geval **is het beter te wachten met zaaien tot de larven van de bonenvlieg hun voedingsfase beëindigd hebben en het popstadium bereikt hebben**. De duur van de voedingsfase, waarbij de larven schade aanrichten aan de tarwe, is afhankelijk van de temperatuur. In de herfst duurt deze periode ongeveer een maand.

Om na te gaan of er in een aangetast perceel geen risico meer is op aantasting door de bonenvlieg, kan men vóór de zaai bodemstalen nemen om na te gaan of de larven reeds het popstadium bereikt hebben. Indien het popstadium bereikt is, zal het insect zich niet meer voeden en dus geen schade meer aanrichten aan de tarwe.

Een andere mogelijkheid is **zaaizaadbehandeling**. De zaaizaadbehandelingen erkend ter bestrijding van de smalle graanvlieg (tefluthrin of cypermethrin) kunnen de bonenvlieg aanpakken. Er dient opgemerkt te worden dat eenzelfde veld kan aangevallen worden door zowel de bonenvlieg (die eerder de vroege zaai bedreigt) als de smalle graanvlieg (die eerder de late zaai bedreigt).

Gebruikte bronnen

ULg Gembloux Agro-Bio Tech et CRA-W Gembloux. (2020). *Livre Blanc Céréales - Edition Septembre 2019 et 2020*.